Súd:	Krajský súd Prešov
Spisová značka:	14Co/102/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu:	8812201309
Dátum vydania rozhodnutia:	18. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Milan Majerník
ECLI:	ECLI:SK:KSPO:2014:8812201309.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Majerníka a členov senátu JUDr. Mareka Kohúta a JUDr. Milana Šebeňa v právnej veci žalobcu: H. L., nar. XX.X.XXXX, bytom X. XX, právne zastúpeného JUDr. Tomášom Husovským. advokátom. Mäsiarska 6. Košice, IČO: 45 005 214, proti žalovanému: SAD Humenné, a.s., Fidlikova 1, Humenné, IČO: 36 477 508, právne zastúpenému JUDr. Františkom Svatuškom, advokátom, Humenné, Kukorelliho 1505/52, za vedľajšej účasti: KOOPERAT1VA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, Stefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00 585 441, o zaplatenie 4.150,- eur s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 3C/27/2012 - 275 zo 14. mája 2014, zhodou hlasov členov senátu takto

r o z h o d o l :

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvého stupňa.

o d ô v o d n e n i e :

1) Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 4.150.- eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Ďalším výrokom upravil, že o trovách konania rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že :

V konaní sa žalobca H. L. domáha náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch z dôvodu, že dňa XX.X.XXXX asi o 7:15 hod. došlo k dopravnej nehode, pri ktorej zomrel jeho otec U. L.. Vodič žalovaného F. X. (v čase nehody zamestnanec žalovaného) zavinil dopravnú nehodu, za čo bol aj rozsudkom Okresného súdu Vranov n.T. sp.zn.: 2T 138/2006 právoplatne odsúdený. Žalobca poukázal na to. že v danom prípade došlo k neoprávnenému zásahu do jeho súkromia, chráneného ust. § 11 OZ, ktorého súčasťou je i rodinný život. Ako syn nebohého, spolu s matkou Y. L., žili spoločne s nebohým od narodenia až do jeho smrti v spoločnej domácnosti, v rodinnom dome. postavenom svojpomocne. Za uvedený čas sa medzi ním a otcom vytvorili silné dlhoročné, emotívne, ale aj pevné sociálne väzby, ktoré prehlbovali ich vzájomné harmonické vzťahy. Spolu s nebohým U. L. sa spoločne tešili, že otcovi, ktorý ho vychoval až do dospelosti po dovŕšení dôchodkového veku spríjemní jeseň života a robili si plány ako ju spoločne strávia. Nebohý U. L. bol vášnivým rybárom, preto žalobca H. L. zadovážil chatu pri vodnej nádrži T., kde spoločne s bratom a otcom sa plánovali rekreovať a venovať sa rybárčeniu. Udalosť násilnej smrti zosnulého U. L. zasiahla súkromný a rodinný život žalobcu. Musel sa postarať aj o matku Y. L., ktorá v súvislosti s úmrtím nebohého U. L., začala mať vážne zdravotné problémy. Pri zdôvodňovaní výšky uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy poukázal na doterajšiu prax súdov SR ako aj v ČR.

Žalovaný namietal nedostatok jeho vecnej pasívnej legitimácie. Poukazoval na to, že podľa§ 427 OZ sa zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel posudzuje len vtedy, ak je škoda

vyvolaná osobitnou prevádzkou dopravného prostriedku a nie vtedy, ak bola spôsobená porušením právnej povinnosti, v súvislosti s prevádzkou dopravného prostriedku, ale nebola vyvolaná povahou tohto prostriedku. Podľa neho priame zavinenie vodiča dopravného prostriedku bolo preukázané v konaní pred Okresným súdom Vranov n.T. vodič právoplatne odsúdený. Vzhľadom k tomu, že k dopravnej nehode a jej následkom došlo výlučne protiprávnym konaním vodiča pod vplyvom alkoholických nápojov, ktoré konanie žalovaný nemohol objektívne ovplyvniť, a ani tomu pri vynaložení všetkého úsilia zabrániť, uplatnený nárok nemožno od neho riadne žiadať.

Vedľajší účastník poukázal na to, že poistnou zmluvou zo zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla nie sú pokryté ujmy na súkromnom a rodinnom živote. Pojednávaní sa nezúčastňoval, súhlasil s vykonaním pojednávania v jeho neprítomnosti. Súd preto konal a rozhodoval v neprítomnosti vedľajšieho účastníka.

Rozsudkom zo dňa 27.2.2013 súd žalobu žalobcu H. L. proti žalovanému SAD Humenné a.s. zamietol s tým, že o trovách rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozhodnutia. Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 23.1.2014 sp.zn. 14Co/47/2013-192 uvedený rozsudok v tej časti, ktorou bola zamietnutá žaloba proti žalovanému SAD Humenné a.s. zrušil a v rozsahu zrušenia mu vrátil vec na ďalšie konanie.

Následne sa súd oboznámil s jemu doručenými písomnými vyjadreniami účastníkov, ich prílohami, fotografiami, doplnil dokazovanie výsluchom žalobcu, svedkov B. L. a Y. L. . Z vykonaného dokazovania uzavrel, že zodpovednosť za predmetný nárok uplatnený žalobcom je na strane žalovaného, pretože vodič autobusu -zamestnanec žalovaného, ktorý nehodu spôsobil, si v tom čase plnil pracovné povinnosti, a preto za túto škodu zodpovedá žalovaný SAD Humenné a.s. ako jeho zamestnávateľ. Súd prvého stupňa pritom citoval ust. § 420 ods. 1,2,3 Obč. zák..

Po citácii ust. § 11, § 13 ods. 1.2, 3 Obč. zák. uzavrel, že žalobcovi vznikol v dôsledku zásahu do jeho práva aj nárok na primerané zadosťučinenie v peniazoch. Pre výšku tohto nároku sú stanovené dve kritéria, z ktorých súd musí vychádzať, a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. Výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu, kde súd výšku tejto náhrady priznáva na základe toho, že prihliada jednak na nenapraviteľný následok a tiež dôsledky, ktoré tento nenapraviteľný následok vyvolal u dotknutej osoby. Podmienky pre určenie výšky tohto nároku možno zisťovať značne obtiažne. Po doplnení dokazovania súd však dospel k záveru, že medzi žalobcom a jeho neb. otcom U. L., bol silný, dlhoročný, harmonický, emotívny, pevný zväzok. Boli medzi nimi harmonické vzťahy s tým, že ak žalovaný namietal, že žalobca bol dlhší čas v Y., tak toto nič na veci nemení, pretože tieto vzťahy neboli vtedy narušené. Svedčí o tom aj tá skutočnosť, že žalobca a jeho neb. otec U. L. si zabezpečil chatu na T., kde spolu trávili spolu času, chytali ryby. Z doplneného dokazovania bolo preukázané i to, že neb. U. L. mal veľmi silný citový vzťah ku všetkým príslušníkom svojej rodiny, ako aj ku žalobcovi svojmu synovi. Konaním pracovníka žalovaného vodiča autobusu C. X. , ktorý spôsobil dopravnú nehodu, došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu, konkrétne k zásahu do jeho práva na súkromie, ktorého súčasťou je právo na rodinný život, zahrňujúci najmä sociálne a morálne vzťahy s blízkymi príbuznými. Takto vzťah neb. U. L. a jeho syna H. L. - žalobcu, bol neoprávneným zásahom zamestnanca žalovaného definitívne a neodčiniteľne pri dopravnej nehode dňa XX.X.XXXX ukončený. Súd preto dospel k záveru, že suma, ktorú požaduje žalobca ako nemajetkovú ujmu 4.150,- eur je primeraná a preto žalobe žalobcu vyhovel.

Úpravu, že o trovách konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia odôvodnil

súd prvého stupňa aplikáciou § 151 ods. 3 O.s.p., pretože ide o zložitý prípad, jednak z dôvodu väčšieho počtu účastníkov konania a tiež uplatňovaných nárokov.

2) Proti tomuto rozsudku včas podal odvolanie žalovaný. Vytýka súdu prvého stupňa, že na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, a že jeho rozhodnutie vychádza aj z nesprávneho právneho posúdenia veci. Zotrváva naďalej na stanovisku, že v predmetnej veci nie je daná jeho vecná pasívna legitimácia v konaní. Nositeľom zodpovednosti za nemajetkovú ujmu vyplývajúcu z ust. § 11 a nasl. Obč. zák. je výlučne škodca, t.j. osoba priamo zodpovedná za zásah do osobnostných práv žalobcu, a to zavineným konaním. Zodpovednosť prevádzkovateľa vozidla je vymedzená ustanovením § 429 Obč. zák. a je pri nej potrebné vychádzať aj z ust. § 444 Obč. zák.. Žalobcom uplatnený nárok presahuje rozsah škody upravený týmito ustanoveniami Obč. zák.. Vodič

C. X. v čase dopravnej nehody bol zamestnancom žalovaného, ale pri plnení pracovných povinností požil alkoholické nápoje pred jazdou. Preto nie je možné preniesť na zamestnávateľa zodpovednosť za nemajetkovú ujmu vzniknutú v prípade zásahu do osobnostných práv žalobcu. Žalovaný namieta aj neadekvátnosť priznanej nemajetkovej ujmy. Žalobca nebol odkázaný na finančnú pomoc od otca, nemal právo od neho očakávať finančnú podporu. Bolo možné len predpokladať, že ako syn bude pomáhať svojim rodičom v prípade ich staroby. Žalovaný nesúhlasí s tým, že každá zavinená smrť človeka zakladá právny nárok na nemajetkovú ujmu. Žalobca žiadne negatívne dopady na svoje zdravie z dôvodu úmrtia otca v priebehu konania nepreukázal. Ako dospelý syn starnúceho otca musel rátať s možnosťou, že svojho otca prežije, a že v prípade ak sa tak stane bude sa musieť postarať aj o matku. O matku sa pritom staral aj žalobcov brat so ženou, a žalobca sa už jeden a pol roka po smrti otca odsťahoval z rodičovského domu. Žalobca bol osamostatnený, zariadil si vlastný život, pričom žil aj mimo domova, a nie je pravdivé to, že od narodenia žil nepretržite s otcom. Aj z výpovedí svedkýň vypočutých v konaní vyplynulo, že sa dlhodobo zdržiaval pracovne v Y. a domov sa vrátil asi 4 roky pred otcovou smrťou. Žalobca v čase smrti otca nebol na neho odkázaný žiadnym spôsobom, mal vlastný príjem, podnikanie, ktoré vybudoval ešte pred smrťou otca a dokonca z vlastných prostriedkov kúpil aj chatu na T.. Žalovaný preto navrhuje, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a žalobu v celom rozsahu zamietol a priznal žalovanému i nárok na náhradu trov konania. Alternatívne navrhuje rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vrátiť mu vec na ďalšie konanie.

Žalobca vo vyjadrení k podanému odvolaniu uviedol, že prvostupňový súd vo veci vykonal všetky potrebné dôkazy, na základe ktorých správne a úplne zistil skutkový stav veci a napokon vec aj správne právne posúdil. Pasívna vecná legitimácia žalovaného bola súdom prvého stupňa posúdená aj s názorom vysloveným odvolacím súdom v uznesení z 23.1.2014 č.k. 14Co/47/2013. Ustálená judikatúra v tejto veci zaujala tiež jednoznačné stanovisko - zodpovedný za náhradu škody je zamestnávateľ. Priznaná výška nemajetkovej ujmy je omnoho menšia ako súdy priznávajú v obdobných prípadoch. Suma 4.150,- eur je malá vzhľadom na závažnosť vzniknutej ujmy a zohľadňuje všetky okolnosti prípadu. Navrhuje preto rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť a uplatňuje si aj nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

3) Odvolací súd prejednal podané odvolanie bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2

O.s.p.). Preskúmal napadnutý rozsudok i konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad

vyplývajúcich z ust. § 212 ods. 1, 3 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné,

uplatnené odvolacie dôvody nie sú spôsobilé privodiť zmenu, či zrušenie napadnutého

rozsudku.

Odvolací súd aj teraz (podobne ako už v predchádzajúcom svojom rozhodnutí v tejto veci 14Co/47/2013-192 z 23.1.2014) považuje za potrebné zdôrazniť, že z obsahu spisu, najmä z obsahu podanej žaloby i z prednesov žalobcu vyplýva, že predmetom tohto konania nie je nárok na náhradu škody, ktorý by uplatňoval žalobca proti žalovanému. Žalobca nepochybne uplatňuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej zásahom do jeho práva na súkromie (práva na ochranu osobnosti) upravených ust. § 11 a nasl. Obč. zák.. V konaní nejde teda o uplatňovanie nároku na náhradu škody, či už v zmysle ust. § 420 alebo § 429 Obč. zák. (ako je to zdôraznené v rozhodnutí odvolacieho súdu z 23.1.2014).

Ustanovenia § 11 a nasl. Obč. zák. poskytujú právny základ aj nároku na náhradu i nemateriálnej ujmy spôsobenej jednotlivcovi usmrtením jeho blízkej osoby. V prípade, že interpersonálne väzby tvoriace základ a rámec súkromného života jednotlivca dosahujú určitú intenzitu a vykazujú určité ďalšie charakteristiky, môže takouto deštrukciou vzťahov dôjsť k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu súkromia ako čiastkového práva na ochranu osobnosti za podmienky, že konanie pôvodcu zasahuje protiprávne i objektívne spôsobilé do práva na ochranu osobnosti zasiahnuť a existuje príčinná súvislosť medzi protiprávnym zásahom do osobnosti fyzickej osoby, objektívne spôsobilým vyvolať nemajetkovú ujmu spočívajúcu v porušení alebo v ohrození osobnosti fyzickej osoby, a vznikom tejto nemajetkovej

ujmy. Právnym prostriedkom ochrany proti takémuto zasahuje návrh, ktorým sa fyzická osoba domáha podľa ustanovení o ochrane osobnosti primeraného zadosťučinenia, ktoré môže mať i podobu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. V takýchto prípadoch je daná aktívna legitimácia tomu subjektu, ktorému svedčí existencia kvalifikovaného vzťahu s nebohým, lebo právo na súkromie je jedným zo základných osobnostných práv fyzickej osoby, tak ako to má na mysli ust. § 11 Obč. zák..

Žalovaný opätovne v podanom odvolaní namieta svoju vecnú pasívnu legitimáciu. Na záveroch prijatých o tejto otázke odvolacím súdom v rozhodnutí 14Co/47/2013-192 z 23.1.2014 niet dôvodu nič meniť. F. X. v čase, kedy zavinil dopravnú nehodu, plnil povinnosti vodiča u žalovaného. Aj skutková veta rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou 2T 138/2006 z 18.2.2008 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove 1To 24/08-213 z 21.5.2008 konštatuje, že obžalovaný F. X. viedol jemu zverený linkový autobus zn. Karosa ev. č. 11K-053AR. Konanie zamestnanca žalovaného má za následok zodpovednosť samotnej právnickej osoby vo vzťahu k žalobcovi, nie však zodpovednosť samotného pracovníka právnickej osoby. Ak išlo o konanie pracovníka žalovanej spoločnosti, ktorý plnil povinnosti, ktorými bol v rámci úloh vodiča poverený, a pri takejto činnosti realizoval protiprávny úkon vo vzťahu k žalobcovi, zaväzuje toto protiprávne konanie priamo právnickú osobu a nie samotného vodiča. U vodiča môže prichádzať pri splnení podmienok vyplývajúcich zo Zákonníka práce len tzv. regresná náhrada.

Možno v tomto odkázať aj na závery vyplývajúce z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR 3Cdo/228/2012, v ktorom okrem iného bolo konštatované, že vznik právneho vzťahu, obsahom ktorého je na jednej strane právo domáhať sa ochrany podľa § 11 Občianskeho zákonníka a na druhej strane povinnosť znášať sankcie uložené súdom, je podmienený tým, že ide o zásah neoprávnený a tiež objektívne spôsobilý privodiť ujmu na osobnosti. Účastníkom, ktorý je v rámci tohto právneho vzťahu nositeľom uvedeného oprávnenia (subjektom ochrany), je fyzická osoba, do osobnostných práv ktorej bolo zasiahnuté. Účastníkom, ktorý je nositeľom povinnosti upustiť od neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti alebo odstrániť následky zásahov alebo poskytnúť primerané zadosťučinenie, je fyzická alebo právnická osoba, ktorá sa dopustila určitého konania neoprávnene zasahujúceho do chránených osobnostných práv (je pôvodcom, resp. subjektom zásahu). Predpokladom úspešného uplatnenia práva na ochranu osobnosti je nielen zistenie, že žalobca je fyzickou osobou, ktorej osobnostné práva boli porušené alebo ohrozené, ale rovnako tiež zistenie, že žalovaný sa dopustil toho konania, ktoré žalobca v konaní skutkovo vymedzoval a považoval za zásah do jeho chránených osobnostných práv. Obe zisťovania sú súčasťou skúmania, kto je v tom - ktorom konaní vecne legitimovaný. Vecnou legitimáciou sa rozumie stav vyplývajúci z hmotného práva, v rámci ktorého je jeden z účastníkov nositeľom oprávnenia (je aktívne legitimovaný) a druhý účastník je nositeľom právnej povinnosti (je pasívne legitimovaný). Do osobnostných práv môže zasiahnuť tak fyzická, ako aj právnická osoba . Odkazuje sa pritom na judikatúru (viď napríklad Zborník III. Najvyššieho súdu, SEVT 198, na strane 180 ktorého sa konštatuje, že subjektom zásahu môže byť tak občan (fyzická osoba), ako aj organizácia - (právnická osoba)) a tiež odbornú právnickú literatúru (napríklad Československé občianske právo, I. zväzok. Obzor Bratislava 1973. str. 167 a 168, resp. Občanský zákoník, Komentár, Praha - Panoráma, 1987, str. 100). Aj súčasnou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (viď napríklad R 114/1999. R 38/1996. R 36/2009, R 53/2010. R 38/2012) je jednotne zastavaný názor, že pôvodcom zásahu môže byť nielen fyzická osoba, ale aj právnická osoba. Pokiaľ by bol správny názor, že za zásah, do osobnosti zodpovedá vždy (len) tá fyzická osoba, konkrétnym konaním ktorej bolo zasiahnuté do osobnostných práv, bola by úplne vylúčená možnosť, že za takýto zásah nesie zodpovednosť právnická osoba. Právnické osoby sú však celkom bežne účastníčkami konaní o ochranu osobnosti (porovnaj napríklad rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 15. decembra 2011 sp. zn. 3Cdo/108/2011, 29. júna 2009 sp. zn. 3MCdo/3/2008, 19. mája 2010 sp. zn. 5Cdo/108/2009 a z 27. novembra 2009 sp. zn. 5Cdo/83/2008).

So zreteľom na odvolaciu argumentáciu žalovaného je potrebné uviesť, že pre právnické osoby je charakteristické to, že svoju vôľu nevytvárajú samostatne, ale prostredníctvom tých fyzických osôb, ktoré sú na to určené. Len prostredníctvom fyzických osôb právnická osoba tiež prejavuje svoju vôľu navonok, koná, robí právne úkony, zakladá právne vzťahy, vstupuje do právnych vzťahov, uplatňuje práva a plní povinnosti z týchto vzťahov. Ak bezprostredným pôvodcom zásahu do osobnosti bola fyzická osoba, ktorá bola právnickou osobou použitá na výkon jej činnosti, treba vyriešiť otázku, či konanie tejto fyzickej osoby je zásahom, za ktorý nesie zodpovednosť ona sama (bezprostredne konajúca fyzická osoba)

alebo táto právnická osoba. Ustanovenia § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka neobsahujú úpravu, ktorá by osobitne riešila túto otázku.

Podľa § 853 Občianskeho zákonníka platí, že občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto, ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie. V tomto ustanovení Občianskeho zákonníka je upravená analógia. Analógia legis (analógia zákona) sa používa ako forma aplikácie zákona vtedy, keď treba riešiť otázku, riešenie ktorej nie je síce v zákone upravené, ale ten istý zákon upravuje riešenie podobného prípadu. Vychádza sa pritom z predpokladu, že zákonodarca by podľa rovnakých zásad upravil aj daný prípad.

Odvolací súd je preto toho názoru, že právnym vzťahom zodpovednosti za nemajetkovú ujmu spôsobenú na osobnostných právach fyzickej osoby (§ 11 a nasl. Občianskeho zákonníka) sú obsahom a účelom najbližšie právne vzťahy zodpovednosti za majetkovú ujmu (škodu) spôsobenú v majetkovej sfére poškodeného (§ 420 a nasl. Občianskeho zákonníka).

V zmysle § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka platí, že škoda je spôsobená právnickou osobou, alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávnych predpisov nie je tým dotknutá.

Analogicky (§ 853 Občianskeho zákonníka v spojení s § 420 ods. 2 tohto zákonníka), pokiaľ bol neoprávnený zásah do osobnostných práv fyzickej osoby spôsobený niekým, kto bol použitý právnickou osobou na realizáciu činnosti tejto právnickej osoby, považuje sa takýto zásah za zásah spôsobený priamo právnickou osobou.

Rovnako aj Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení z 23. augusta 2007 sp. zn. I. ÚS 137/07 uviedol, že „podľa všeobecných ustanovení občianskeho hmotného práva je otázka zodpovednosti za škodu (vrátane zodpovednosti za nemajetkovú ujmu) konštituovaná tak, že za škodu, resp. za ujmu zodpovedá ten, kto ju spôsobil, pričom v prípade škody, resp. ujmy spôsobenej právnickou osobou ide o činnosť tých fyzických osôb, ktoré právnická osoba na túto činnosť použila (§ 420, ako aj § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka)“.

Vychádzajúc z uvedeného je potrebné uzavrieť, že v predmetnej veci za nemajetkovú ujmu spôsobenú na chránených osobnostných právach fyzickej osobe zodpovedá právnická osoba, v ktorej v čase dopravnej nehody (ktorej dôsledkom bola smrť otca žalobcu) pracoval a plnil úlohy žalovaného vodič, ktorý nehodu zavinil. Len to, že vodič žalovaného viedol jemu zverené vozidlo pod vplyvom alkoholu nemôže zakladať dôvod na záver o excese, ktorý by znamenal, že konanie vodiča nezaväzuje právnickú osobu, ktorej pracovné úlohy pri riadení linkového autobusu plnil.

Preto tento odvolací dôvod nemohol byť vyhodnotený ako opodstatnený.

K ďalšej odvolacej námietke je potrebné tiež odkázať už na ustálenú judikatúru. Príkladmo možno uviesť nasledujúce rozhodnutia dovolacieho súdu.

V rozsudku z 27.októbra 2010 sp. zn. 1Cdo 77/2009 Najvyšší súd Slovenskej republiky za správny označil záver súdov nižších stupňov, že do osobnostných práv oprávnených osôb bolo zasiahnuté zavinením dopravnej nehody, pri ktorej zahynul ich blízky príbuzný (syn a brat).

V rozsudku zo 17.februára 2011 sp. zn. 5Cdo 265/2009 Najvyšší súd Slovenskej republiky uviedol, že „ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému

zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni napĺňať jeho citové potreby, t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) sféra. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločenstva (vzťahu) s blízkou osobou“. Na inom mieste odôvodnenia tohto rozsudku Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval, že „zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti“.

Existenciu neoprávneného zásahu do práva na súkromie a rodinný život, ktorý bol spôsobený usmrtením blízkeho rodinného príslušníka pri dopravnej nehode, konštatoval Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v rozhodnutí z 20.apríla 2011 sp. zn. 4Cdo 168/2009.

Vyššie (len ako príklad) uvedené rozhodnutia potvrdzujú, že v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu sa uplatňuje ako jednotný názor, v zmysle ktorého súčasťou práva na ochranu súkromia chráneného ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka, je aj rodinný život spočívajúci v udržiavaní a rozvíjaní vzájomných citových, morálnych a sociálnych väzieb medzi najbližšími osobami, a konanie, ktoré spôsobilo násilné pretrhnutie týchto väzieb stratou člena rodiny, je konaním nesúcim znaky neoprávneného zásahu do chránených osobnostných práv pozostalých členov rodiny.

Právny názor, ktorý je uvedený v predchádzajúcich odsekoch tohto rozhodnutia, si osvojuje odvolací súd aj v preskúmavanej veci. Smrť otca žalobcu pri dopravnej nehode, zavinenej výlučne pracovníkom žalovanej právnickej osoby, je neoprávneným zásahom do práva fyzickej osoby na súkromný a rodinný život.

Ustanovenie § 13 ods. 1, 2 Obč. zák. fyzickej osobe dotknutej v jej osobnostnej sfére dáva okrem iného právo požadovať z toho dôvodu zodpovedajúce zadosťučinenie, a to či už morálne alebo prípadne i majetkové. Ak Občiansky zákonník v § 13 ods. 2 za určitých kvalifikovaných podmienok poskytuje možnosť priznať postihnutej fyzickej osobe zadosťučinenie v peniazoch, polom tu súčasne nevymedzuje prípadnú hranicu, či už minimálnu alebo maximálnu pre určenie jej výšky. Ustanovenie § 13 len zdôrazňuje, že zadosťučinenie musí byť primerané. Určenie výšky zadosťučinenia v peniazoch sa preto stáva predmetom voľnej úvahy súdu.

Odvolací súd je toho názoru, že pre účel určenia výšky priznávaného zadosťučinenia v peniazoch prvostupňový súd správne vyhodnotil realizované dôkazy. Jeho skutkové závery majú oporu vo výsledkoch dokazovania, pričom sa opierajú o konkrétne a preskúmateľné hľadiska.

Pri preukázaných intenzívnych vzťahov žalobcu s otcom pred nehodou a neoddiskutovateľnej závažnosti nemajetkovej ujmy vzniknutej žalobcovi smrťou blízkej osoby, a tiež zistených okolnostiach, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, ani odvolací súd nemá pochybnosti o tom, že úvahou súdu prvého stupňa (§136 O.s.p.) určená výška peňažnej náhrady zodpovedá spravodlivému usporiadaniu pomerov medzi účastníkmi. Vzťah otca a syna boli neopraveným zásahom zamestnanca žalovaného definitívne a neodčiniteľne dňa 11.9.2006 ukončené. Intenzita vzťahu otca so žalobcom pred dopravnou nehodou, ako ju popísal v dôvodoch napadnutého rozhodnutia súd 1.stupňa má oporu vo výsledkoch dokazovania (výsluch žalobcu i svedkýň). Podľa týchto ho nenarušil ani pracovný pobyt žalobcu v zahraničí, pričom aj samotný žalovaný tvrdí v odvolaní, že 4 roky pred smrťou otca už žalobca s ním žil spolu v rodinnom dome.

Z týchto dôvodov odvolací súd podľa § 219 ods. 1 O.s.p. rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o vyhovení žalobe potvrdil.

Pretože prvostupňový súd si vyhradil právo na rozhodnutie o náhrade trov konania samostatným uznesením, ani odvolací súd nerozhodoval o náhrade trov tohto odvolacieho konania. Aj o týchto v zmysle ust. § 224 ods. 4 O.s.p. rozhodne prvostupňový súd.

Uvedené rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.